

NAŠI POSLOVNI PARTNERJI ZA VAS

POLICIJSKA POSTAJA RAČE

Problematiki drog in nasilja v družini zaskrbljujoči tudi v naši občini

• Droge

Ljudje pogosto mislijo, da vedo o drogah veliko ali celo vse, vendar temu ni tako. O drogi vedo velikokrat premalo, še slabše pa je, da si pred tem problemom prepogosto zatiskajo oči.

Policisti PP Rače opažamo, da se na območju občine Rače - Fram (in na območju celotne Policijske uprave Maribor) veča prisotnost drog.

Ko govorimo o drogah, naj pojasnim, da tu ne mislim le na prepovedane droge (bolj poznane kot mamila), ampak tudi na droge, ki so sicer (razen pod določenimi pogoji, npr. pri vožnji vozil) dovoljene. Velikokrat prihaja namreč do zlorabe ravno teh, dovoljenih drog, kamor prištevamo na primer alkohol ipd. Posebno zaskrbljujoče je, da se alkohol vedno pogosteje pojavlja med mladostniki. Pijančevanje se pojavlja že v osnovnih šolah, kasneje pa se ta problematika še širi in pogloblja. Pri mladostnikih pa se najpogosteje zraven alkohola uporablja tudi prepovedana droga - marihuana. Policisti v poletnih mesecih na območju občine Rače - Fram vsako leto zasežemo večje količine posajene konoplje, iz katere se prideluje marihuana. Med mladostniki je prav tako razširjena in priljubljena droga Ekstazi.

Oblike sintetične droge Ekstazi

Ekstazi se prodaja v obliki tablet ali pilul. Na njihovi površini so vgravirane različne risbe kot prepoznavni elementi. Tabletko lahko vsebuje mešanico drog; največkrat gre za stimulative droge, kot so amfetamini, efedrin in kofein.

Na območju naše postaje (torej občin Rače - Fram, Hoče - Slivnica in Starše) pa opažamo, da je vse pogostejša tudi prisotnost prepovedane droge - heroína.

Do sredine devetdesetih let 20. stoletja je bil običajen način uživanja heroína vbrizgavanje v žilo. Zaradi širitve virusa imunske pomanjkljivosti, ki povzroča aids, in mnogih drugih infekcij, zlasti hepatitisa C, sta danes pogostejša kajenje in njuhanje.

Novost, ki jo je prinesel nov Kazenski zakonik - 1, ki je v veljavi od 1.11.2008, je, da so po novem prepovedane tudi nedovoljene doping snovi v športu. Tako so prepovedani: neupravičena proizvodnja, predelava, prodaja, ponujanje naprodaj ali zaradi prodaje kupovanje, hranjenje ali prenašanje, posredovanje pri prodaji ali nakupu ali kako drugače neupravičeno dajanje v promet rastline ali substance, ki so razvrščene kot prepovedane droge ali nedovoljene snovi v športu.

Starši so včasih zmotnega mišljenja, da je njihov otrok še premajhen, da bi mu govorili in ga poučili o drogah. Vendar je otroka potrebno že zgodaj poučiti tudi glede drog. Če bo otrok vedel, da je to prepovedano, zelo škodljivo početje in bo seznanjen s posledicami ter poučen, v kakšnih oblikah se pojavljajo različne droge, bo tudi lažje in odločnejše zavračal uživanja teh substanc.

Učitelji in policisti v šolah predavamo in poučujemo otroke o drogah in njihovih škodljivih posledicah ter si prizadevamo, da bi vsakega posameznika odvrnili od njih, vendar največ lahko storite starši sami. Policija, učitelji in ostale organizacije smo premalo pri zatiranju in preprečevanju drog, če ne sodelujete in v tem duhu ne vzgajate svojih otrok tudi in predvsem starši.

Učinki marihuane in drugih drog na telo in možgane so danes občutno večji, kot so bili v preteklosti, saj so nekatere droge postale močnejše. Tako je npr. zaradi novih načinov pridelave postala marihuana za približno 275 (!) odstotkov močnejša, kot je bila pred 10 leti. Pogosto je pomešana tudi z drugimi drogami, kot je npr. krek, kokain, včasih tudi brez vednosti uporabnika. Poleg tega je okolje, v katerem se širi narkomanska kultura, danes nevarnejše. Raziskave kažejo, da so mladi, ki uporabljajo alkohol ali prepovedane droge, bolj izpostavljeni tveganju, da postanejo storilci ali žrtve nasilnih kriminalnih dejanj.

Vas preseneča dejstvo, da je uporaba drog pri mladostnikih veliko bolj odvisna od popustljivosti staršev kot od pritiska sovrstnikov? Če otroku daste jasno vedeti, da ne odobravate uporabe tobaka ali prepovedanih drog ter mladostniškega pijančevanja, je manj verjetno, da bo otrok kdaj posegal po teh snoveh.

Pomembno je postavljanje pravil, utemeljevanje njihove potrebe in njihovo dosledno uveljavljanje. Starši morajo določiti in spoštovati pravila, s čimer usmerjajo svoje otroke pri razvijanju dnevnih navad in samodiscipline. Raziskave kažejo, da so otroci staršev, ki nimajo zastavljenih pravil oz. jih v praksi ne udejanjajo, izpostavljeni večjemu tveganju, da zapadejo drogam. Starši, ki so vzpostavili s svojimi otroki ljubeč odnos, obenem pa ohranili pravila vedenja, lahko otroke naučijo samodiscipline.

O drogah obstaja veliko literature, ki je dostopna tudi preko interneta.

Če imate kakršna koli vprašanja ali informacije v zvezi z uporabo ali preprodajo prepovedanih drog, se lahko obrnete tudi na našo PP, na telefonsko številko: 02/607-38-00 ali se pri nas zglasite osebno. Skupaj smo lahko močnejši!

• Nasilje v družini

Živimo v času, ko se razne oblike družinskega nasilja pojavljajo vse pogosteje. Žal nekaj takega nasilja ostane skritega za "štirimi stenami" in informacije o njem ne pridejo do ustreznih inštitucij, ali pa se to zgodi šele, ko je morda že prepozno. Prepozno za žrtev, ki trpi psihično in fizično nasilje, kar pri žrtvi pusti dolgotrajne posledice. Vzrok za tako nasilje je ponavadi posledica uživanja (že prej opisanih) drog, predvsem alkohola, pa tudi mamil. Prav tako do nasilja v družini, predvsem nad partnerjem, velikokrat pride zaradi ljubosumja. Največkrat takšno nasilje izvršujejo moški, redkeje ženske.

Nihče v družini ne more in ne sme dopuščati raznega trpinčenja, ne psihičnega in ne fizičnega. Družina nam mora dajati varnost, svobodo, ljubezen in toplino, ne pa nasilja.

Kdor trpi takšno nasilje, mora temu narediti konec! Pomoč lahko poišče pri nas, na policiji, na pristojnem Centru za socialno delo ali pri drugih tovrstnih službah in društvih.

Kljub temu pa lahko zoper pojav nasilja največ naredi žrtev sama, čeprav je temu težko narediti konec, saj te žrtve "tavajo" v začaranem krogu in ne znajo "pobegniti" iz njega. Zavedati se je namreč potrebno, da je nasilje v družini ena najhujših oblik nasilja.

V primeru družinskega nasilja lahko policija ukrepa zoper kršitelja tako, da mu izda plačilni nalog zaradi kršitve javnega reda in miru, kršitelju se lahko po Zakonu o policiji izreče tudi prepoved približevanja določeni osebi ali kraju. Novi Kazenski zakonik - 1 (v veljavi je od 1.11.2008) je prinesel tudi novosti na področju družinskega nasilja in sicer je dodan novi 191. člen - nasilje v družini, ki pravi:

(1) Kdor v družinski skupnosti z drugim grdo ravna, ga pretepa ali drugače boleče ali ponižujoče ravna, ga z grožnjo z neposrednim napadom na življenje ali telo preganja iz skupnega prebivališča ali mu omejuje svobodo gibanja, ga zalezuje, ga prisiljuje k delu ali opuščanju dela ali ga kako drugače z nasilnim omejevanjem njegovih enakih pravic spravlja v skupnosti v podrejen položaj, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor stori dejanje iz prejšnjega odstavka v kakšni drugi trajnejši življenjski skupnosti.

(3) Če je dejanje iz prvega odstavka storjeno proti osebi, s katero je storilec živel v družinski ali drugi trajnejši skupnosti, ki je razpadla, je pa dejanje s to skupnostjo povezano, se storilec kaznuje z zaporom do treh let.

V vseh primerih družinskega nasilja pa policija obvešča tudi pristojni Center za socialno delo, ki se prav tako vključi v reševanje nasilja v določeni družini.

Nasilje v družini pa ne prizadene le odraslih, ampak tudi otroka!

Morda mislite, da je otrokom vseeno in da niso zaskrbljeni, kadar se starši doma pretepajo, kregajo, vpijejo ipd.?

Morda ocenjujete, da bodo otroci hitro pozabili, kar so videli - pretepeno mamo ali starša, ki kričita in vpijeta drug na drugega?

Ne! Tega otroci ne pozabijo!

Raziskave so pokazale, da otroci zaradi nasilja v družini trpijo veliko škodo, zato potrebujejo pomoč, da prebolijo, se ponovno najdejo.

Veliko otrok je prepričanih, da so tudi sami delno krivi, da so odgovorni za ustvarjanje mirnega vzdušja v družini. Toda krivda ni nikoli otrokova! So pa otroci tisti, ki (prav tako) nosijo posledice nasilja v družini. Te posledice ločimo na tiste s takojšnjimi učinki in one dolgotrajnejše.

Med takojšnjimi učinki so:

- pri dojenčkih: nemirno spanje, počasnejši razvoj, zaspanost, zanemarjena zunanost, prestrašeno odzivanje na močnejše glasove;
- pri predšolskih otrocih: pogostejša obolevnost, izredna sramežljivost, premalo samospoštovanja, agresivnost, grizenje, težave v predšolskem varstvu;
- pri šoloobveznih otrocih: pogostejša obolevnost, pretepaštvo, kraje, laganje, nočne more, prehrabene težave, ponavljajoče samopoškodbe, slab učni uspeh, občutek lastnega perfekcionizma, alkohol, mamila.

Dolgotrajnejše posledice:

- otroci prevzamejo enak način vedenja, kot so ga imeli starši. To velja še posebej za fante, ki pogosto postanejo sovražni do žensk v svoji bližini, kasneje lahko celo zlorablajo lastne otroke;
- deklice sprejmejo vlogo "žrtve" s spremljajočimi občutki nemoči ali pa same zlorablajo svoje otroke.

Otroci si sami ne znajo in ne morejo poiskati pomoči. Dolžnost staršev je, da jim pomagamo, kadar potrebujejo pomoč. To je tudi dolžnost drugih odraslih, če starši trenutno ne zmorejo tega. Sporočilo in informacija o zlorabi otroka ni tožarjenje!

Vedite, da zlorabljanje otrok prizadene celotno družbo in ne samo otroka in njegove družine.

Ne pozabimo: Otroci imajo pravico do mirnega in srečnega življenja!

Maja MARTINŠEK,
vodja policijskega okoliša

*Najbolj boli spoznanje,
da si nič nekomu, ki je tebi vse ...*

SVETOVALNO SREDIŠČE MARIBOR

NOVO - Svetovanje za izobraževanje in učenje tudi v Račah

Od januarja 2009 dalje deluje v Račah **dislokacija Svetovalnega središča Maribor**. Svetovalka gostuje v prostorih turistične agencije **Pozejdon turizem**, Matjaž Tomanič s.p., Grajski trg 15 v Račah, **vsako 1. in 3. sredo v mesecu, med 13. in 16. uro.**

V osebnem pogovoru vam nudimo brezplačne in kakovostne informacije ter nasvete o možnostih izobraževanja, usposabljanja in učenja odraslih in sicer na temo, kako pridobiti poklic, kako opraviti prekvalifikacijo, kako doseči višjo stopnjo izobrazbe, kako si pridobiti dodatna znanja za delo in osebni razvoj, kako odpravljati težave pri učenju itd. Skratka, nudimo informacije in nasvete o poklicih, o trgu dela ter vse druge informacije, ki jih posameznik potrebuje pri iskanju zaposlitve, odločanju za izobraževanje/usposabljanje ter načrtovanju svoje poklicne kariere.

Informiranje in svetovanje je namenjeno **vsem odraslim občanom** Rač, Frama in širše okolice, ne glede na zaposlitveni status, pa tudi **mladim**. Namen dejavnosti je informiranje in svetovanje občanom, ki iščejo kakršne koli informacije o vseživljenjskem učenju.

Dejavnost informiranja in svetovanja je za stranke **brezplačna**, saj projekt delno sofinancirata Evropski socialni sklad ter Ministrstvo za šolstvo in šport.

Vljudno vabljeni v Svetovalno središče Maribor, Andragoški zavod Maribor - Ljudska univerza, Maistrova ulica 5, tel.: 02 / 234 11 34, 051 356 560, e-naslov: svetovanje@azm-lu.si.

Anita ŠOŠTARIČ

KGZS - KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD MARIBOR

Spremembe v zakonodaji pri preprečevanju širjenja koruznega hrošča in potreba po preureditvi podtlačnih pnevmatskih sejalic v primeru setve semena, tretiranega z insekticidi Cruiser ali Poncho

Dne 19.1.2009 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Fitosanitarna uprava RS, izdala Odločbo o končni razmejitvi območij koruznega hrošča. Na osnovi te odločbe se celotno območje Republike Slovenije določi kot napadeno območje koruznega hrošča, kjer je potrebno izvajati ukrepe zatiranja koruznega hrošča v skladu z zadrževalnim programom koruznega hrošča *Diabrotica virgifera* Le conte.

Na napadenem območju je potrebno izvajati ukrepe zatiranja koruznega hrošča v skladu z 10. členom pravilnika in zadrževalnim programom, ki so:

- dvoletno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje samo enkrat v dveh zaporednih letih ali
- troletno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje le dvakrat v treh zaporednih letih, in sicer da je drugič posejana po izleganju ličink (t. i. strniščna setev koruze, datum napove opazovalno-napovedovalna služba za varstvo rastlin), ali
- troletno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje dvakrat v treh zaporednih letih, in sicer vsakič v kombinaciji z učinkovito uporabo insekticidov proti odraslim koruznim hroščem ali katerimi koli drugimi ukrepi oziroma posegi, ki dosežejo podobno raven obvladovanja tega organizma.

Pravilnik določa, da se v napadenem območju koruza lahko goji tudi več let zapored na istem zemljišču, vendar vsakič z uporabo insekticidov proti odraslim hroščem, če je pridelovalec vezan na lastno živinorejsko proizvodnjo in zaradi omejenih

naravnih in gospodarskih dejavnikov drugače ne bi mogel pridelati dovolj krme za lastne potrebe. Mnenje glede upravičenosti pridelave koruze v monokulturi poda Kmetijska svetovalna služba pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije.

Pričakujemo, da sprememba zakonodaje ne bo bistveno vplivala na setev koruze v Podravju. Spremembe je možno pričakovati na zelo velikih živinorejskih kmetijah, ki bi si privoščile tudi nakup dodatne mehanizacije za škropljenje odraslega hrošča v avgustu, saj za tovrstne posege v naši okolici ni ustrezne mehanizacije, ki bi omogočala kakovostno škropljenje odraslega hrošča. Kmetijska stroka na terenu ima pomisleke tudi glede negativnih vplivov pripravka Decis 2,5 EC, ki edini ima dovoljenje za tretiranje odraslih hroščev koruznega hrošča, na druge koristne organizme v neposrednem okolju ter na ljudi. Pomisleki so sigurno upravičeni, saj gre za pripravek iz skupine piretroidov z zelo širokim spektrom delovanja, ki pa je, kot vsi drugi insekticidi iz te skupine, hlapljiv in je primeren za uporabo pri vremenskih razmerah, ki jih je v času avgusta izredno težko zagotoviti v praksi. Večji interes za ponovljeno ali večkratno setev koruze bi bilo pričakovati v primeru možnosti, da bi zahtevanemu ukrepu iz te odločbe bil enakovreden ukrep zatiranja ličnik koruznega hrošča z uporabo tretiranega semena (Poncho, Cruiser) ali uporaba granulata Forse 1,5 G.

Pri pridelovalcih koruze, ki so vključeni v kontrolo integrirane pridelave poljščin, je problem koruznega hrošča rešen z omejitvijo zaporedne setve koruze na istem GERK-u. Pridelava koruze je v sistemu integrirane pridelave poljščin na istem GERK-u možna vsako drugo leto, oziroma po preteku še daljšega časovnega obdobja. Tudi v sistemu integrirane pridelave poljščin kot tudi pri konvencionalni pridelavi poljščin večji problem predstavljajo na našem območju povečane populacije strun v tleh in s tem povezane škode na koruzi in krompirju, oziroma tudi drugih okopavinah. V ta namen je dovoljena uporaba granuliranega insekticida Forse 1,5 G, v odmerku 5 kg/ha za krompir in 5-8 kg/ha pri koruzi ob obvezni uporabi specialnih depozitorjev.

Pri pridelovalcih koruze, ki bodo tudi letos sejali koruzo drugič na istem GERK-u, morajo uporabljati seme, tretirano s pripravki Poncho ali Cruiser, ali uporabljati granulata Forse 1,5 G, ali se odločiti za tretiranje odraslega hrošča v avgustu, pod pogojem, da so tudi lani oziroma v prvem letu pridelave tretirali odraslega hrošča s pripravkom Decis 2,5 EC. Zaradi znanih problemov s pomori čebel v preteklem letu imata oba pripravka (Poncho in Cruiser) začasno dovoljenje za uporabo za 120 dni. Pri setvi s podtlačnimi pnevmatskimi sejalnicami je potrebna dodatna preureditev, da bi se preprečilo potiskanje zraka in možni izpih prašnih delcev v okolico. Za podtlačne pnevmatske sejalnice je značilno, da:

- so sejalnice z najbolj kakovostno in natančno setvijo,
- izsesavajo zrak, kar omogoča prisesanje semena na luknjice plošče,
- ventilator potiska zrak v okolico pod kotom od 45 do 100 stopinj glede na tla,
- v toku izstopajočega zraka so lahko delci insekticida, le nekaj g na ha, a lahko lebdi v vetrovnem zraku (prenos na cvetoče posevke).

Nadtlačne in mehanske sejalnice niso problematične za odnašanje prahu v okolje.

Obvezna preureditev podtlačnih pnevmatskih sejalnic z napravo, ki zmanjša odnašanje prašnih delcev v toku izstopajočega zraka v okolico:

- poskusi so pokazali na nujnost dograditve podtlačnih sejalnic,
- to zahteva tudi spremenjeni Pravilnik o dolžnostih uporabnikov fitofarmaceutskih sredstev, če sejejo tretirano seme,
- možne so tovarniško izdelane rešitve in samogradnja (celotna elektronska predstavitev na naslovu marjan.dolensek@gov.si, slikovni material tudi na spletni strani KGZS in KGZ Maribor).

Okvirni stroški materiala za preureditev znašajo (po informacijah, zbranih v februarju 2009), skupaj z DDV:

- tovarniški komplet za šestvrstno sejalnico (dias 9) cca 700 EUR
- obrtniški komplet za štirivrstno sejalnico do 130 EUR
- obrtniški komplet za šestvrstno sejalnico (dias 10) do 300 EUR
- samogradnja za štirivrstno sejalnico (dias 11 do 18) do 100 EUR

Za montažo moramo računati 2 uri dela za štirivrstno in 2,5 uri dela za šestvrstno sejalnico, usposobljenega mehanika in ceno cca 25 do 30 EUR/h. Če se odločimo za samogradnjo, bomo porabili nekoliko več časa.

Dodatne zahteve pri uporabi semena, tretiranega z insekticidi Cruiser in Poncho:

- vodenje evidenc,
- prepoved dodatnega tretiranja semena doma,
- vreče, v katerih je bilo tretirano seme, so nevarni odpadki (enako kot embalaža ostalih fitofarmaceutskih sredstev).

Pripravila :
Draga ZADRAVEC, univ. dipl. inž. kmet.,
specialistka za poljedelstvo